

Yolsuzluk ve Yolsuzlukla Mücadelenin İzlenmesi

*James Anderson
Dünya Bankası*

*Ankara, Türkiye
6 Aralık 2006*

1. Yolsuzluğa niçin odaklanılmalıdır?

2. Yeni Avrupa'da yolsuzluk iyiye mi gidiyor, kötüye mi?

3. Değişim nasıl açıklanabilir?

4. Eylemi motive eden nedir?

Yolsuzluğun İzlenmesi için bir Araç

“ İş Ortamı ve İşletme Performans Anketi” (BEEPS)

- Avrupa İmar ve Kalkınma Bankası'yla ortaklaşa yürütülmüştür
- 3 tur halinde (1999, 2002, 2005) 20.000 firmayı kapsamıştır
- 26 geçiş ülkesinde uygulanmıştır
- 2005'te Avrupa'dan 6 ülke karşılaştırma için kullanılmıştır: İrlanda, Almanya, Yunanistan, Portekiz, İspanya, Türkiye (+ Kore ve Vietnam)
- İşletmeler ve devlet arasındaki münasebetlerdeki yolsuzluğa odaklanılmıştır

İzleme Araçları

Politikalar ve Kurumlar

“Doing Business”

Diğer hususların yanı sıra, aşağıdaki konularla ilgili zaman ve maliyetler hakkında muhasebeciler ve avukatlar genelindeki anket:

- Yeni iş kurmak
- Ruhsat edinme
- Gayrimenkul tescili
- Vergi ödeme
- Sınır ötesi ticaret
- Sözleşmelerin yürürlüğü

“Center for Public Integrity”

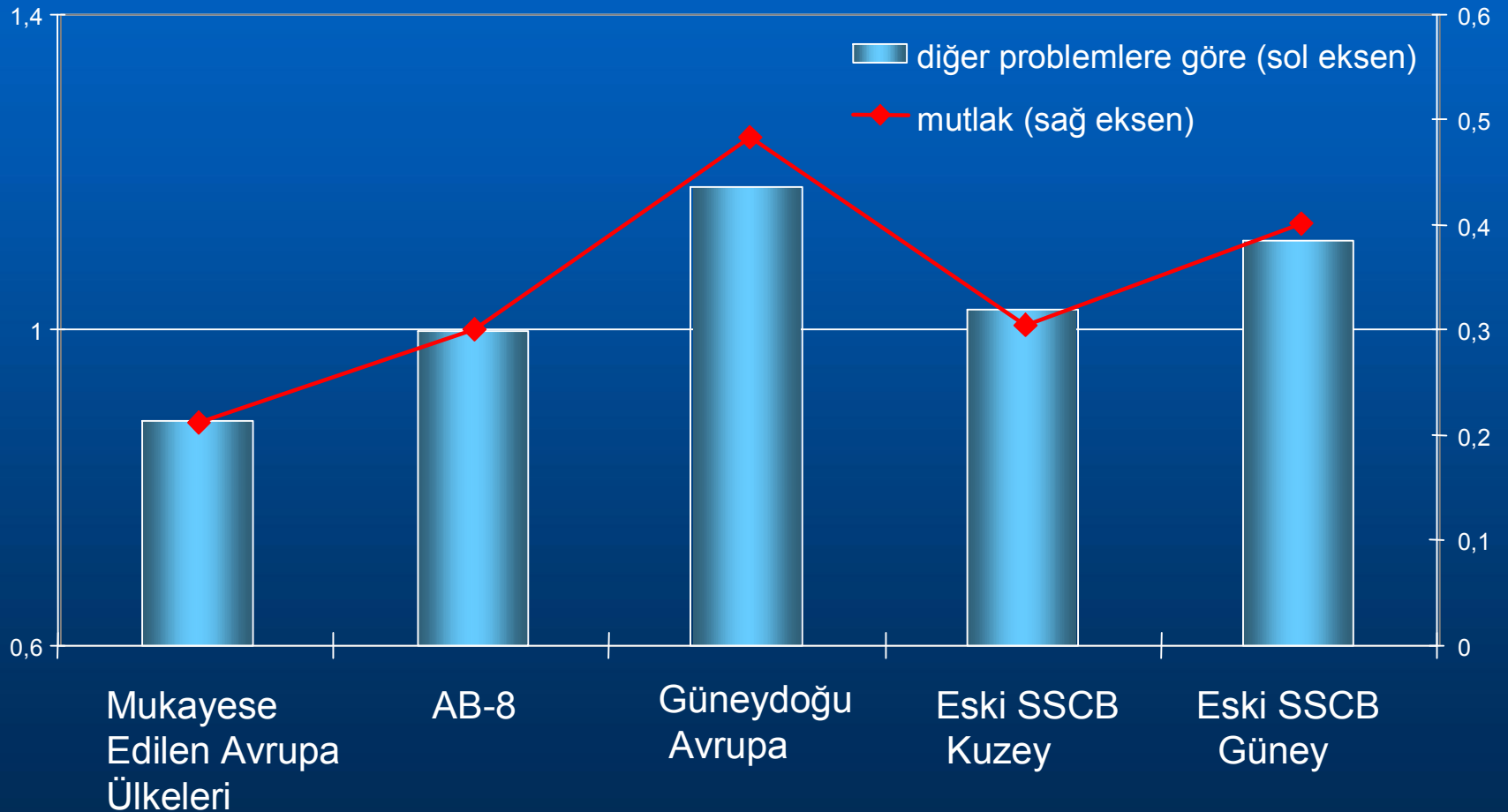
Aşağıdaki hususlar dahil, mevzuat ve uygulamanın kalitesi hakkında araştırma

- Menfaatlerin ihtilafını düzenleyen kurallar
- Varlık takibi
- Dokunulmazlıklar
- Bilgi özgürlüğü

1. Yolsuzluğa niçin odaklanılmalıdır?

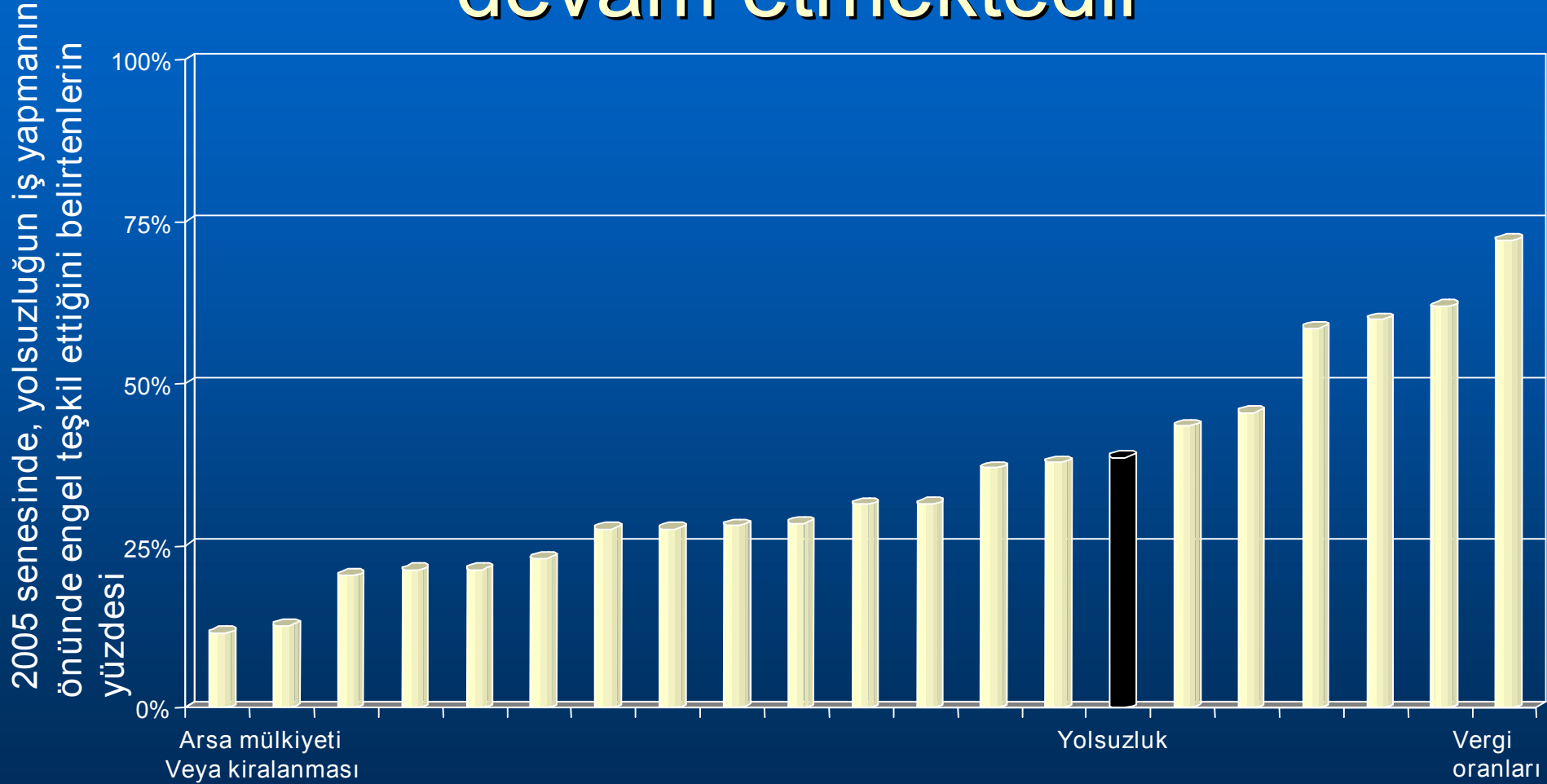
(pek çok nedenden bir kaçı)

Yolsuzluk, pek çok ÷lkede iş dünyası için problem olmaya devam etmektedir...

Kaynak: Geçiş Sürecinde Yolsuzlukla Mücadele 3 ... Kim Başarılı Oluyor ... Neden?

... ve Türkiye'deki pek çok firma yolsuzluğu bir problem olarak görmeye devam etmektedir

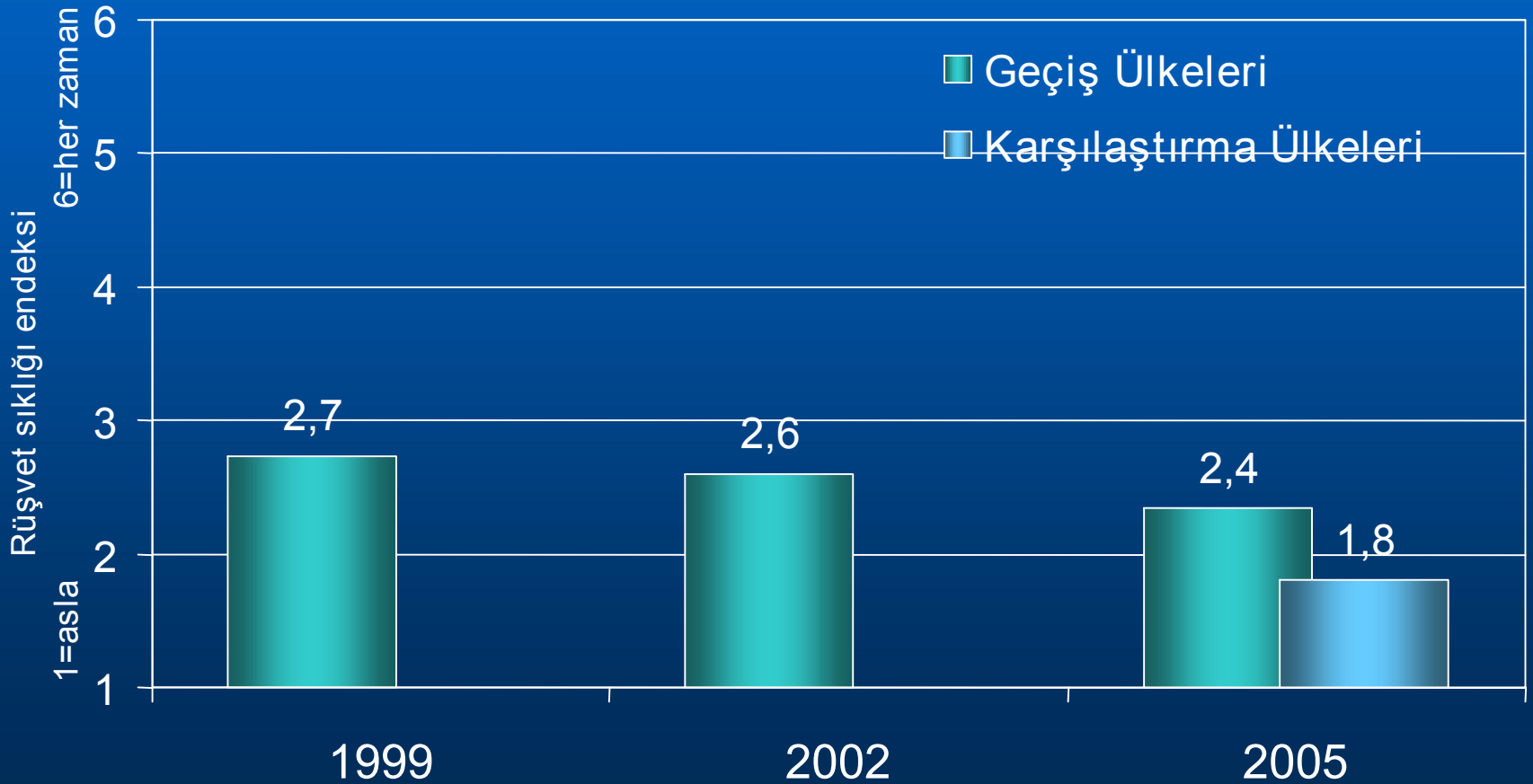

Kaynak: EBRD-Dünya Bankası İş Ortamı ve İşletme Performans Anketi

2. Yolsuzluk iyiye mi gidiyor, kötüye mi?

(Ve Yeni Avrupa Birliği üyeleri ile uzun süredir Avrupa Birliği üyesi olan ülkeler arasındaki mukayesenin sonucu nedir?)

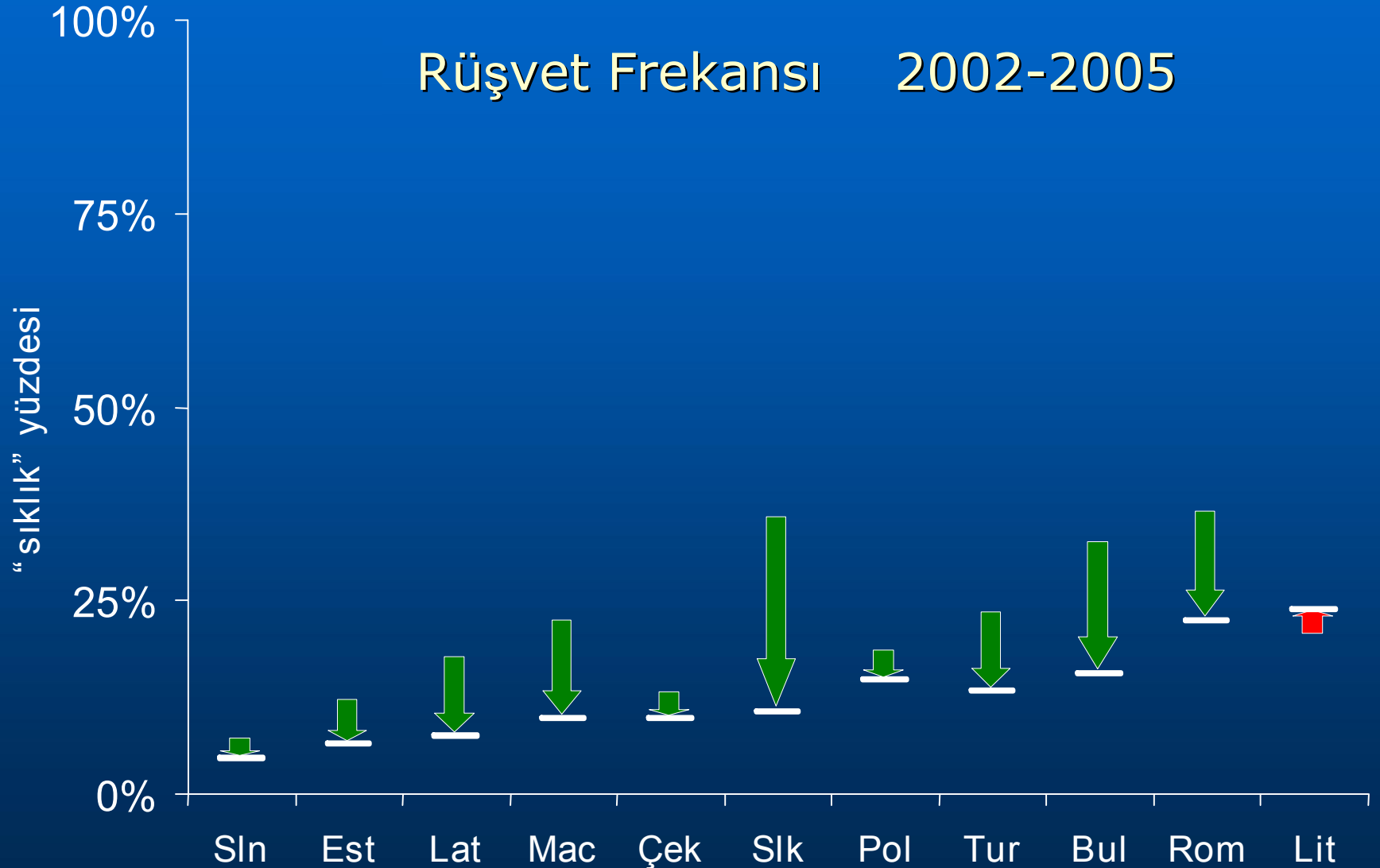
Yolsuzluk, geçiş sürecindeki ülkelerin genelinde azalma kaydetmektedir (Ancak, henüz batı Avrupa lkeleri seviyesine gerilememiştir)...

Kaynak: Geçiş Sürecinde Yolsuzlukla Mücadele 3 ... Kim Başarılı Oluyor ... Neden?

... ve yeni ve muhtemel AB üyesi ülkeler için de aynı durum söz konusudur.

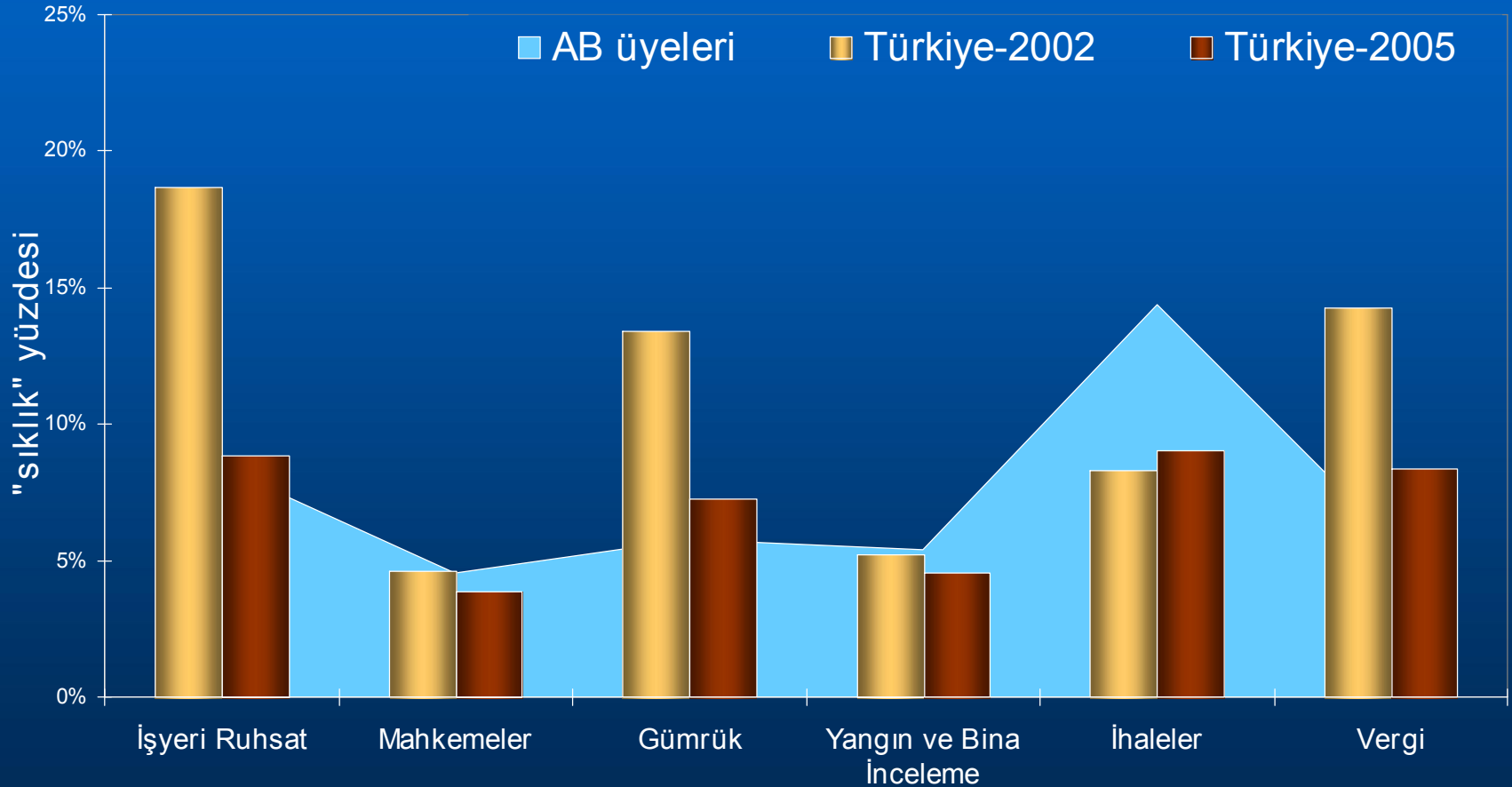
Rüşvet Frekansı 2002-2005

Kaynak: Geçiş Sürecinde Yolsuzlukla Mücadele 3 ... Kim Başarılı Oluyor ... Neden?

Bazı sektörlerde diğerlerine kıyasla daha fazla iyileşme kaydedilmiştir.

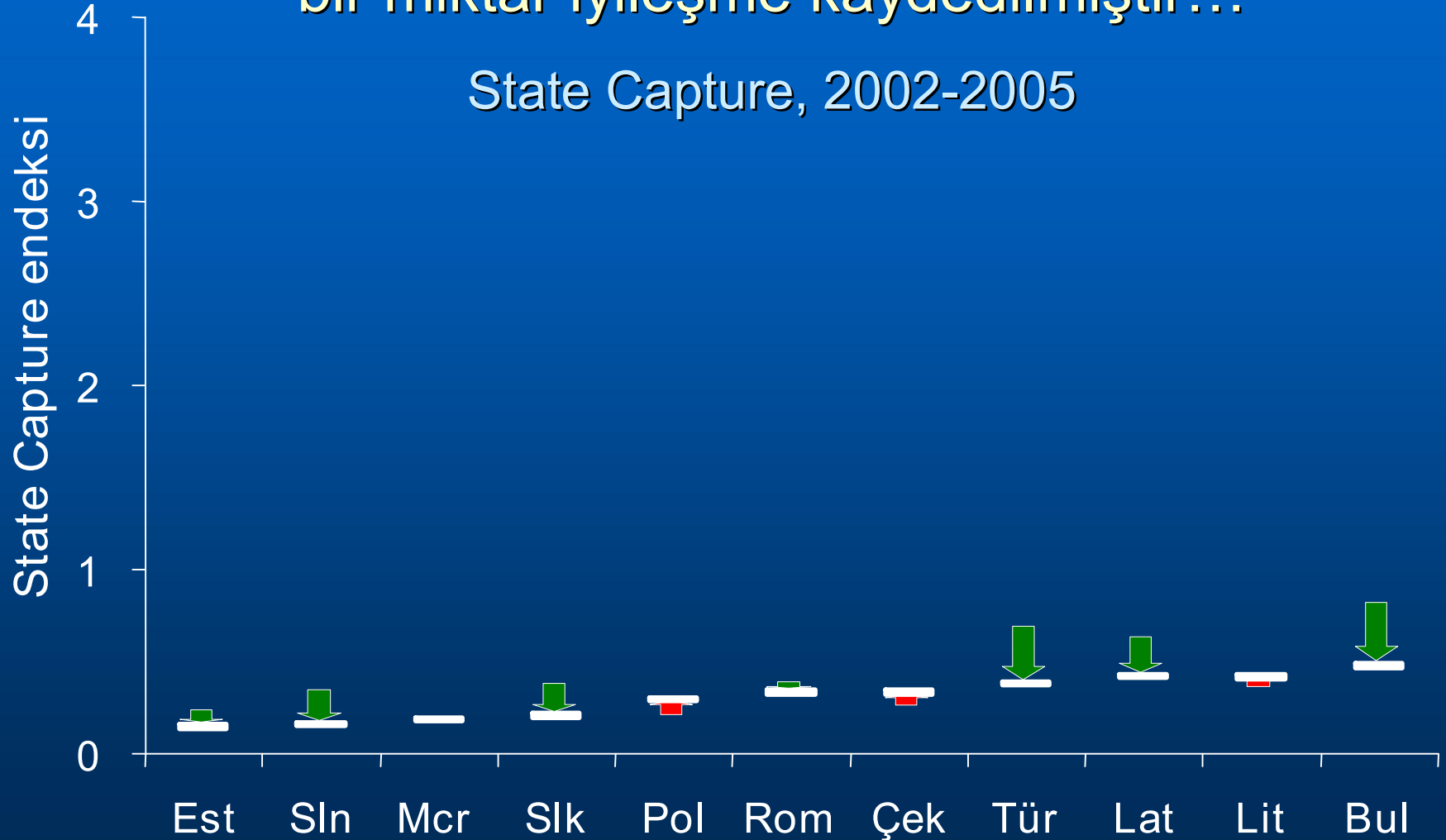
Rüşvet Frekansı 2002-2005

Kaynak: EBRD-World Bank İş Ortamı ve İşletme Performans Anketi

ve kamunun kural koyma erkine müdahale (state capture) konusundaki algıların azalması yönünde bir miktar iyileşme kaydedilmiştir...

State Capture, 2002-2005

Kaynak: Geçiş Sürecinde Yolsuzlukla Mücadele 3 ... Kim Başarılı Oluyor ... Neden?

3. İyileşme neden
gereklidir?
(Nerede iyileşme
mevcuttur)?

Geçişteki ülkeler dünyada iş dünyası lehine politika reformlarında lider konumundadır...

... ve reformlar pek çok farklı alanda gerçekleştirilmektedir.

■ Vergi

- Düşük vergi oranları, geniş vergi matrahı (Örneğin Baltık ülkeleri ve Slovakya)

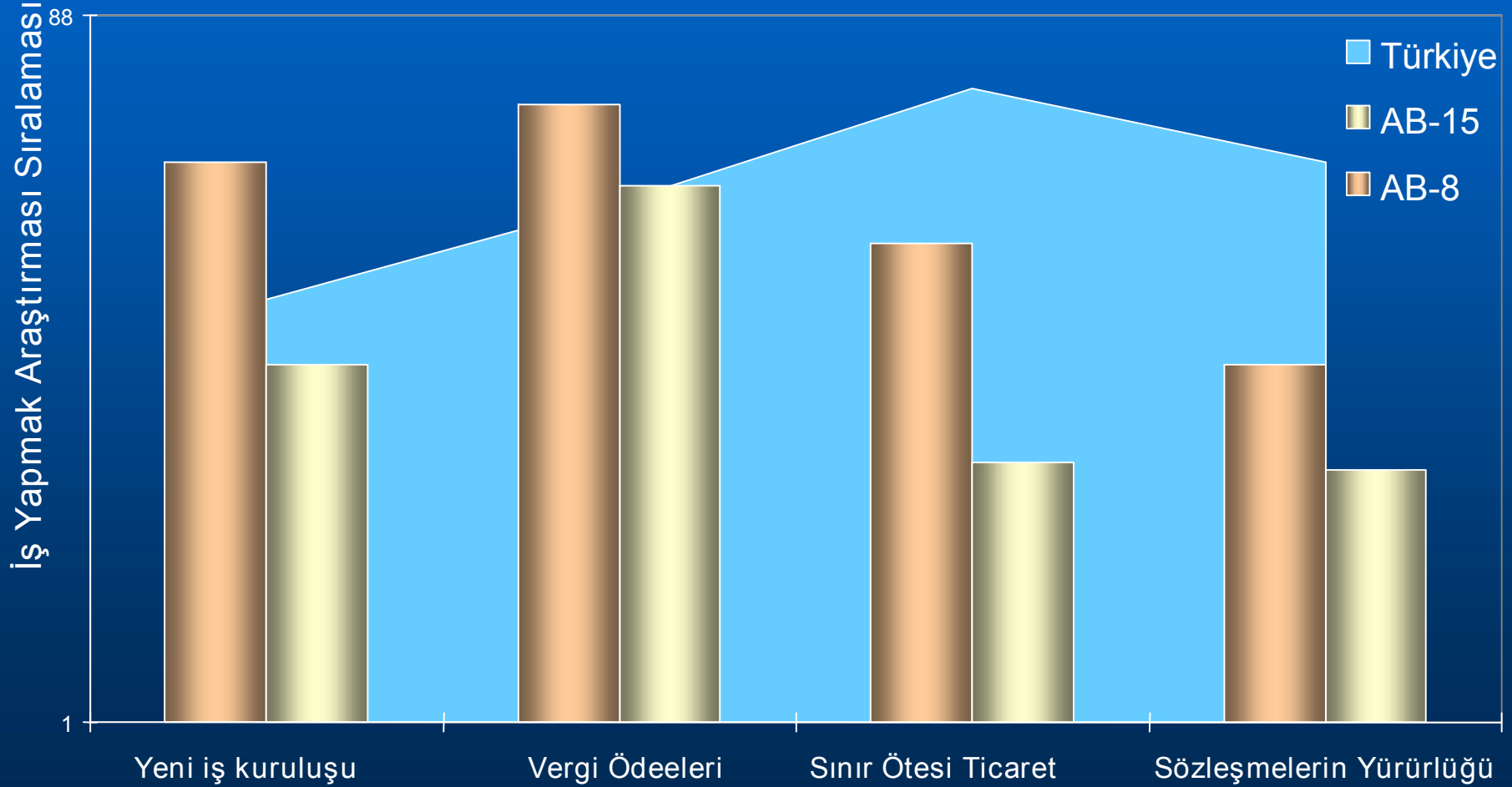
■ Gümrük

- IT, risk ağırlıklı teftiş (Güneydoğu Avrupa ülkeleri)

■ Düzenleyici ortam

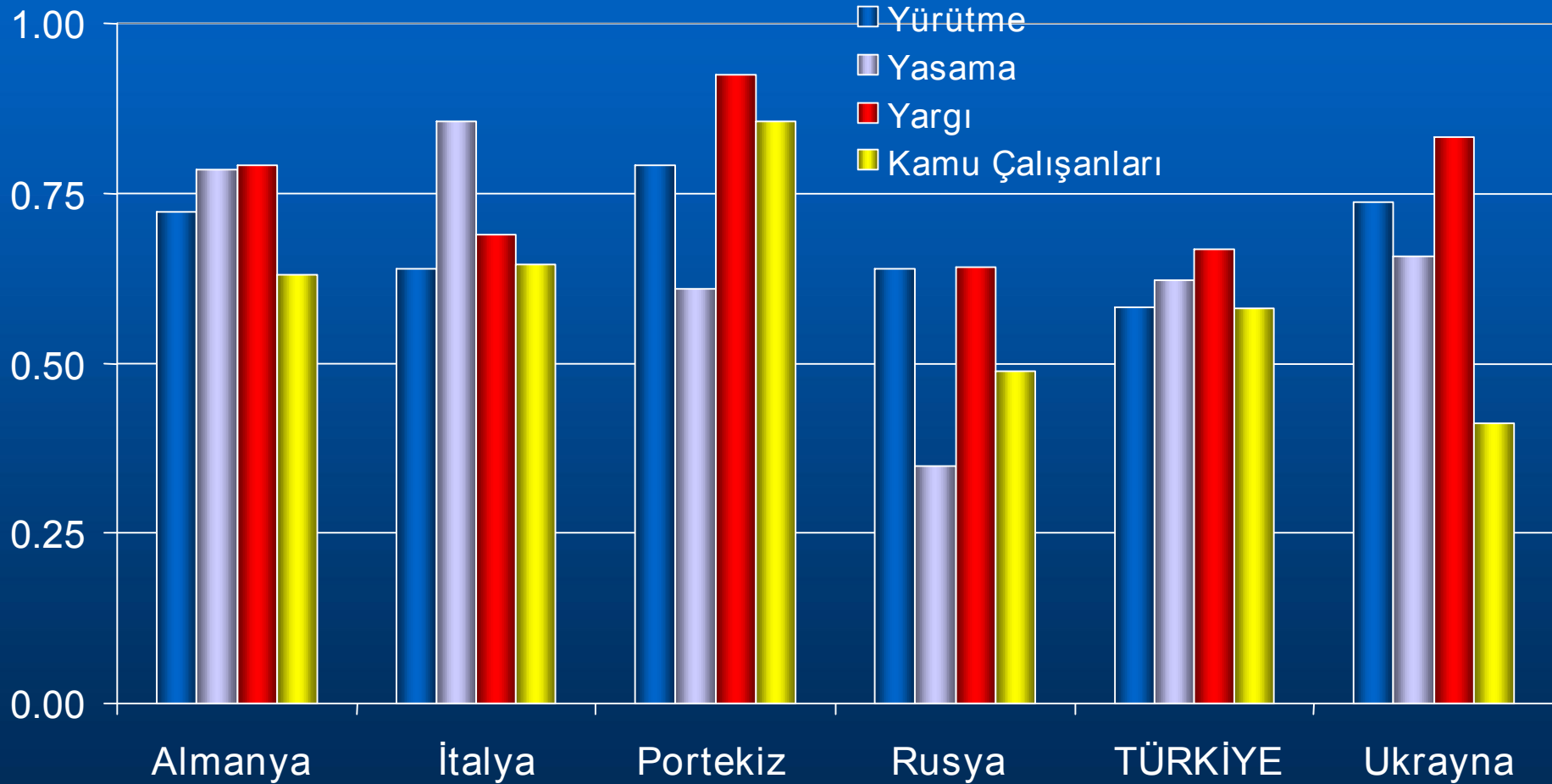
- deregülasyon; daha az sıklıkla tekrarlanan teftiş (Gürcistan)

Türkiye bazı politika alanlarında üst sıralarda yer almaktayken, diğer politika alanlarında aynı başarıyı gösterememektedir
[not: düşük not daha iyi performans demektir]

Kaynak: İş Yapmak, 2007

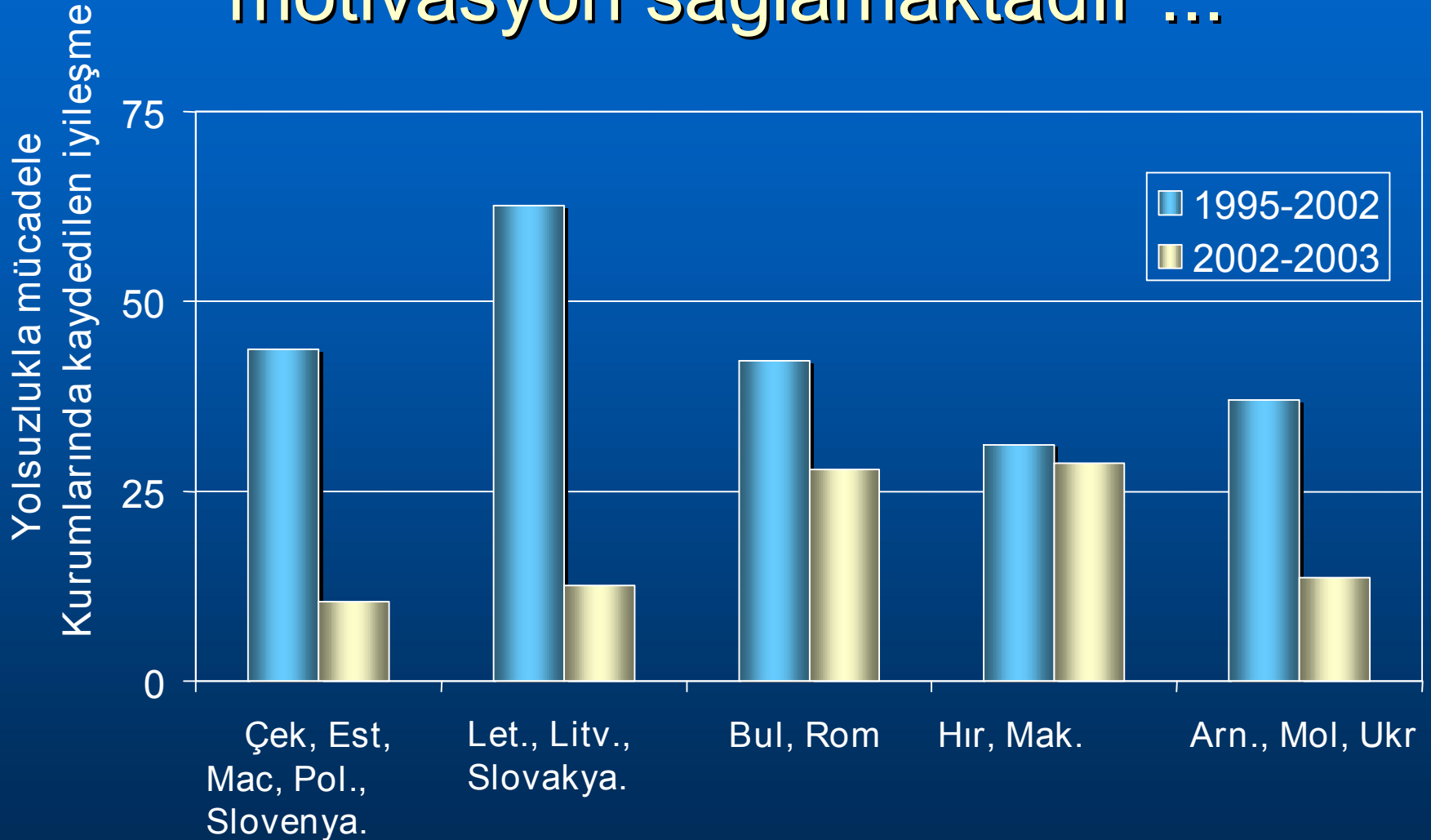
Hesap verilebilirlik: Hâlâ ilerleme kaydedilebilir

Kaynak: Kamusal Bütünlük Merkezi, Kamusal Bütünlük Endeksi 2004

4. Değişimi motive eden nedir?

AB'ye tam üyelik – reform için güçlü bir motivasyon sağlamaktadır ...

Kaynak: Geçiş Sürecinde Yolsuzlukla Mücadele 3 ... Kim Başarılı Oluyor ... Neden? Dorhoi Yolsuzlukla Mücadele Değerlendirme Endeksine dayalı olarak (2005).

... Ancak AB'ne tam üyelik, tek başına yolsuzluğu önleyememektedir

GRECO tavsiyeleri ...

- İspanya – menfaatler çatışması mevzuatı
- İrlanda – bilgi edinme özgürlüğü
- Almanya – bilgi ihtilafı ve bilgi edinme özgürlüğü
- Yunanistan – muhbirlerin korunması ve etik kurallar
- Portekiz – ceza muhakemeleri usulleri ve dokunulmazlıklar

Gerçekten kararlılık
gösterilmeden, ilerleme
kaydedilemez

Geçiş Sürecinde Yolsuzlukla Mücadele 3 ...

Kim Başarılı Oluyor
... Neden?

www.worldbank.org/eca/act3

Ekonomik politika ve yönetim hakkında ayrıntılı bilgi için:

www.worldbank.org/eca/econ